

Przedmowa	5
---------------------	---

Część I. Administracja państwowa

Rozdział I. Pojęcie i zakres administracji państwowej	7
---	---

Rozdział II. Przekształcenia administracji państwowej w Polsce Ludowej	11
--	----

§ 1. Koncepcja ustrojowa lewicy polskiej w czasie okupacji	11
§ 2. Manifest PKWN z 22 lipca 1944 r.	12
§ 3. Terenowe organy władzy i administracji państwowej	14
§ 4. Rozwój rad narodowych	19
§ 5. Rozwój gospodarczych zadań państwa	21
§ 6. Reforma rolna	22
§ 7. Nacjonalizacja i organizowanie przemysłu	23
§ 8. Planowanie gospodarcze	26
§ 9. Organy planowania i zarządzania	28
§ 10. Naczelne kierownictwo administracją państwową	31
§ 11. Powołanie jednolitych organów władzy państwowej w terenie	32
§ 12. Rady a gospodarka	34
§ 13. Podstawy prawne państwowej działalności gospodarczej	34
§ 14. Konstytucja PRL z 22 lipca 1952 r.	36
§ 15. Gromadzkie i osiedlowe rady narodowe	37
§ 16. Przedsięwzięcia decentralizacyjne po 1956 r.	38
§ 17. Zjednoczenia przedsiębiorstw państwowych	42
§ 18. Koordynacja	44
§ 19. Rady narodowe po 1958 r.	46
§ 20. Sterowanie gospodarką narodową w latach 60-tych	48
§ 21. Reformy początku lat 70-tych	50
§ 22. Gminne rady narodowe	53
§ 23. Struktura organów administracji terenowej	55
§ 24. Zmiany podziału terytorialnego kraju	57
§ 25. Przekształcenia na początku lat 80-tych	59

Rozdział III. Ogólne zasady organizacji i funkcjonowania administracji państwowej	61
---	----

§ 1. Pojęcie zasad ogólnych	61
§ 2. Organizacja i struktura	62
§ 3. Zasady ustrojowe	63

1. Społeczna własność środków produkcji	64
2. Planowanie rozwoju społeczno-gospodarczego	65
3. Prymat polityki nad ekonomiką	68
4. Praca jako podstawa rozwoju społeczno-gospodarczego	68
§ 4. Zasady polityczne	69
1. Rola partii	69
2. Demokracja socjalistyczna	72
3. Centralizm demokratyczny	75
4. Praworządność socjalistyczna	76
5. Sprawiedliwość społeczna	79
Rozdział IV. Zasady prawne i techniczno-organizacyjne administracji państwowej	80
§ 1. Zasady prawne	80
1. Służebna rola administracji	82
2. Dominacja interesu społecznego	83
3. Uczestnictwo społeczne	84
4. Słuszny interes strony	85
5. Ograniczanie środków przymusu	86
6. Wyłączność kompetencyjna podmiotów administrujących	88
7. Jawność działań administracji	89
8. Kontrola społeczna	90
9. Współdziałanie z innymi podmiotami administrującymi	91
10. Kojarzenie potrzeb cząstkowych i doraźnych oraz całościowych i przyszłościowych	92
§ 2. Zasady techniczno-organizacyjne administracji państwowej	93
1. Struktury monokratyczne i kolegialne	95
2. Wybór najprostszej struktury	96
3. Realizacja ustalonych zadań przy minimalizacji nakładów	96
4. Kompetencje do działań problemowych i indywidualnych	97
5. Tendencja do formalizowania i instytucjonalizowania w administracji	97
6. Decentralizacja i koncentracja resortowa	98
7. Załatwianie spraw, rozwiązywanie problemów, ustalanie mechanizmów działania	99
8. Trud przygotowywania rozstrzygnięć	100
9. Stosunki międzyludzkie w urzędzie	101
10. Audiatur et altera pars	101
Literatura	102

Część II. Prawne podstawy i formy działań administracji państwowej

Rozdział V. Prawo administracyjne — jego zakres i struktura	104
§ 1. Pojęcie i budowa normy prawnej	104
§ 2. Pojęcie prawa administracyjnego	106
§ 3. Zakres regulacji administracyjnoprawnej	107
§ 4. Struktura prawa administracyjnego	109
§ 5. Rodzaje norm prawa administracyjnego	112
§ 6. Norma planowa	114
§ 7. Podstawa prawna	116
§ 8. Przepisy prawa	117
§ 9. Akty prawne	118
§ 10. Stosunki administracyjnoprawne	120

Rozdział VI. Prawne akty generalne	123
§ 1. Stanowienie prawa	123
§ 2. Tryb regulacji prawnej	124
§ 3. Rodzaje prawnych aktów generalnych	126
§ 4. Akty normatywne	127
1. Konstytucja	128
2. Ustawy i dekrety	129
3. Rozporządzenia wykonawcze	131
4. Prawo miejscowe	132
§ 5. Akty generalne szczegółowe	133
1. Plany	134
2. Uchwały Rady Ministrów	137
3. Inne akty prawne generalne szczegółowe	138
§ 6. Statuty wewnętrzne i regulaminy	139
§ 7. Wytoczne i instrukcje	140
Rozdział VII. Prawne formy działań administracji	141
§ 1. Pojęcie prawnych form działania	141
§ 2. Prawne formy działań administracyjnych	144
1. Umowy cywilnoprawne	146
2. Indywidualne akty administracyjne	147
a) decyzje administracyjne	150
b) postanowienia	151
c) polecenia	151
d) wiążące zalecenia i opinie	153
e) inne indywidualne akty administracyjne	154
3. Porozumienia	155
4. Uzgodnienia	155
5. Ugody	156
6. Formy niewładcze	156
7. Czynności faktyczne	156
§ 3. Kierunki rozwoju prawnych form działania administracji	156
Literatura	158

Część III. Podmioty administrujące

Rozdział VIII. Pojęcie ogólne	160
§ 1. Prawne i pozaprawne uwarunkowania organizacji administracji	160
§ 2. Podmioty administrujące. Organ administracji państwowej	161
§ 3. Aparat administracji państwowej	165
§ 4. Rodzaje organów administracji	169
§ 5. Systemy organizacji administracji	174
Rozdział IX. Organy administracji państwowej i ich urzędy	179
§ 1. Naczelne organy administracji państwowej	179
1. Rada Ministrów	179
2. Prezes Rady Ministrów	185
3. Prezydium Rządu	186
4. Wiceprezesa Rady Ministrów	188
5. Ministrowie, komisje i komitety sprawujące funkcje naczelnych organów administracji państwowej	188
§ 2. Centralne organy administracji państwowej	192

§ 3. Aparat pomocniczy naczelnych i centralnych organów administracji państwowej	193
§ 4. Terenowe organy władzy i administracji państwowej	195
1. System rad narodowych i samorządu terytorialnego	195
2. Zadania rad narodowych	200
3. Radni	203
4. Sesja rady narodowej	205
5. Prezydium rady narodowej	208
6. Komisje rady narodowej	211
7. Terenowe organy administracji państwowej	213
8. Nadzór nad radami narodowymi i ich organami	219
9. Urzędy terenowych organów administracji państwowej	222
§ 5. Terenowe organy administracji spoza systemu rad narodowych	223
Rozdział X. Podmioty pełniące funkcje zlecone administracji państwowej	226
Rozdział XI. Stosunki prawne organów administracji państwowej z innymi rodzajami organów państwowych	229
§ 1. Administracja a naczelne organy władzy państwowej	229
§ 2. Administracja a Najwyższa Izba Kontroli	231
§ 3. Administracja a sądy	234
§ 4. Administracja a prokuratura	241
Literatura	243
 Część IV. Kierownictwo, nadzór, koordynacja i kontrola	
Rozdział XII. Układy kompetencyjne w administracji państwowej	245
§ 1. Istota kompetencji	245
§ 2. Nadrzędność i podporządkowanie	248
§ 3. Centralne układy kompetencyjne	249
§ 4. Poziome i kooperacyjno-koordynacyjne układy kompetencyjne	252
§ 5. Koordynacja terenowa	256
§ 6. Koordynacja branżowa	259
Rozdział XIII. Nadzór i kontrola	260
§ 1. Pojęcie kontroli	260
§ 2. Pojęcie nadzoru	262
§ 3. Środki nadzoru	264
§ 4. System kontroli nad administracją	266
§ 5. Społeczna kontrola nad administracją	267
§ 6. Kontrola zawodowa nad administracją	271
§ 7. Ogólny nadzór i kontrola w administracji	273
§ 8. Nadzór specjalistyczny w administracji	276
Literatura	278
 Część V. Sfery działania administracji państwowej	
Rozdział XIV. Zarządzanie gospodarką narodową	280
§ 1. Wprowadzenie	280
§ 2. Pojęcie zarządzania	280
§ 3. Struktura gospodarki narodowej	282
§ 4. Inwestycje	285

§ 5. Planowanie społeczno-gospodarcze	287
1. Istota planowania	287
2. Rodzaje planów	288
3. Tryb planowania	291
§ 6. Przedsiębiorstwa państwowe	294
1. Charakter przedsiębiorstwa państwowego	294
2. Rodzaje przedsiębiorstw	296
3. Dyrektor przedsiębiorstwa	299
4. Samorząd załogi	301
5. Działalność przedsiębiorstwa i rozstrzyganie sporów	303
6. Poprawa gospodarki przedsiębiorstw. Upadłość przedsiębiorstwa	304
7. Zrzeszenia przedsiębiorstw	305
§ 7. Spółdzielnie	305
§ 8. Podmioty nieuspołecznionej działalności gospodarczej	309
Rozdział XV. Publiczne służby techniczne	313
§ 1. Istota publicznej służby technicznej	313
§ 2. Transport i komunikacja	315
§ 3. Publiczne instytucje przekazu informacji	318
§ 4. Gospodarka paliwowo-energetyczna	320
§ 5. Komunalne urządzenia publicznych służb technicznych	322
§ 6. Wynalazczość, normalizacja i miary	324
§ 7. Górnictwo i geologia	327
§ 8. Inne służby techniczne	330
Rozdział XVI. Administracja świadcząca	331
§ 1. Zakres administracji świadczącej	331
§ 2. Służba zdrowia	335
§ 3. Opieka społeczna	338
§ 4. Oświata	340
§ 5. Szkolnictwo wyższe	342
1. Koncepcje ustrojowe i struktura szkół wyższych	342
2. Pracownicy i studenci szkół wyższych	347
3. Nadzór nad szkolnictwem wyższym	349
§ 6. Kultura i sztuka	351
§ 7. Wychowanie fizyczne i rekreacja	354
Rozdział XVII. Określanie sytuacji prawnej osób fizycznych i jednostek organizacyjnych w sferze stosunków administracyjnoprawnych	355
Literatura	357
Część VI. Postępowanie administracyjne	
Rozdział XVIII. Rola procedur w funkcjonowaniu administracji	359
Rozdział XIX. Ogólne postępowanie administracyjne i inne postępowania unormowane w k.p.a.	363
§ 1. Kodeks postępowania administracyjnego	363
§ 2. Zakres ogólnego postępowania administracyjnego	364
§ 3. Zasady ogólne postępowania administracyjnego	366

§ 4. Organy prowadzące postępowanie administracyjne	369
§ 5. Strona i inni uczestnicy postępowania	372
§ 6. Przebieg postępowania	373
§ 7. Środki prawne	380
§ 8. Postępowanie przed sądem administracyjnym	386
§ 9. Opłaty i koszty postępowania	388
§ 10. Postępowanie w sprawach skarg i wniosków	389
§ 11. Postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń	391
Rozdział XX. Postępowanie egzekucyjne w administracji	392
Literatura	400
 Część VII. Sytuacja obywateli i ich organizacji w sferze prawa administracyjnego	
Rozdział XXI. Ewolucja stosunków obywatel—administracja	401
Rozdział XXII. Administracyjnoprawny status obywatela	404
§ 1. Obywatelstwo	404
§ 2. Cudzoziemcy	407
§ 3. Imię i nazwisko	408
§ 4. Stan cywilny	409
§ 5. Tożsamość osoby fizycznej	410
§ 6. Ewidencja ludności	411
§ 7. Uprawnienia do przekraczania granicy PRL	412
§ 8. Powszechny obowiązek obrony kraju	413
§ 9. Ordery, odznaczenia, tytuły honorowe i odznaki	416
§ 10. Tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe	417
§ 11. Postępowanie wobec osób uchylających się od pracy	418
Rozdział XXIII. Obywatel jako odbiorca świadczeń zakładów państwowych	419
Rozdział XXIV. Zrzeszanie się obywateli	426
§ 1. Stowarzyszenia	427
§ 2. Związki zawodowe i społeczno-zawodowe organizacje rolników	430
§ 3. Związki wyznaniowe	436
§ 4. Zgromadzenia, zbiórki publiczne i czyny społeczne	437
Rozdział XXV. Udział obywateli w wykonywaniu administracji państwowej.	
Samorząd	439
§ 1. Formy społecznego udziału w administrowaniu	439
§ 2. Samorząd	444
1. Pojęcie samorządu	444
2. Samorząd mieszkańców miast i wsi	446
3. Samorząd adwokatury i samorząd radców prawnych	449
4. Samorząd rzemiosła oraz samorząd nieuspołecznionego handlu, usług i transportu prywatnego	451
Literatura	453

Część VIII. Administracyjnoprawne kształtowanie praw majątkowych

Rozdział XXVI. Wprowadzenie	455
Rozdział XXVII. Administracyjnoprawne podstawy wykonywania zarządu mieniem ogólnonarodowym	457
§ 1. Źródła własności ogólnonarodowej	457
§ 2. Zarząd mieniem ogólnonarodowym	462
1. Wykonywanie zarządu mieniem produkcyjnym	462
2. Wykonywanie zarządu mieniem nieprodukcyjnym	466
Rozdział XXVIII. Administracyjnoprawne kształtowanie własności nieru- chomości	467
§ 1. Administracyjnoprawne ograniczenia własności nieruchomości	467
§ 2. Zabudowa nieruchomości	469
§ 3. Gospodarka lokalami	471
§ 4. Grunty rolne i leśne	474
Rozdział XXIX. Administracyjnoprawne kształtowanie stosunków zobowią- zaniowych	478
§ 1. Reglamentacja obrotu towarowego	478
§ 2. Wpływ aktów administracyjnych na stosunki zobowiązaniowe	481
Rozdział XXX. Ochrona i kształtowanie środowiska	484
Literatura	489

Część IX. Terytorialna struktura kraju

Rozdział XXXI. Kształtowanie podziału terytorialnego	491
§ 1. Pojęcia wstępne	491
§ 2. Czynniki kształtujące podział terytorialny	493
§ 3. Rodzaje podziałów terytorialnych	494
§ 4. Dwustopniowy podział terytorialny	498
§ 5. Tryb dokonywania zmian w podziale terytorialnym	501
Rozdział XXXII. Obszar państwa i gospodarowanie przestrzenią	503
§ 1. Obszary o szczególnej regulacji prawnej	503
§ 2. Obszar państwa	504
§ 3. Ochrona granic państwa	506
§ 4. Planowanie przestrzenne	507
Literatura	509

Część X. Służba państwowa

Rozdział XXXIII. Państwowa służba cywilna ogólna	511
§ 1. Pojęcie służby publicznej	511
§ 2. Istota służby państwowej	512
§ 3. Polityka kadrowa	514
§ 4. Ogólna służba państwowa	515
§ 5. Warunki pełnienia służby w administracji	518

Rozdział XXXIV. Państwowa służba specjalistyczna	523
§ 1. Zasady realizacji państwowej służby specjalistycznej	523
§ 2. Służba wojskowa żołnierzy zawodowych	525
§ 3. Służby porządku publicznego	527
§ 4. Niezawodowa służba publiczna	530
Rozdział XXXV. Odpowiedzialność pracowników służby państwowej	531
§ 1. Odpowiedzialność dyscyplinarna	531
§ 2. Odpowiedzialność odszkodowawcza	533
§ 3. Odpowiedzialność karna	534
Literatura	535
Skorowidz rzeczowy	536